

با اسمه تعالی

رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : جامعه شناسی (۲)
تاریخ امتحان : ۲۱ / ۳ / ۱۳۸۴	سال سوم آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴

ردیف	راهنمای تصحیح
۱	هر یک از موارد مطروحه در صفحه‌ی ۲ کتاب مثلا: در عرف داشتن اخلاق پسندیده، رعایت قوانین و مقررات جامعه یا (۰/۵) و در ادبیات: علم و دانش، ادب و پژوهش و یا (۰/۵)
۲	اگر بخواهیم در این مورد از یک نمونه یاد کنیم میتوانیم از اجتماع و گروه مسلمانان یاد کنیم که در آن اعتقاد به خداوند یکتا به عنوان معنای اصلی مورد وفاق پذیرفته شده است. این معنی به دنبال خود عبادت خدا، بندگی همه افراد در برابر او، برادری انسانها، نفی اصالت خون و نسب را طرح می نماید و حتی در زمینه اموری چون غذا خوردن و پوشش نیز تغییر معانی ایجاد می کنند (۱) تذکر: توضیح درست با هر مثال دیگری نیز قابل قبول است.
۳	مجموعه‌ی معانی و اعتقادات مشترک که کم و بیش به شکل یک نظام است و مبنای عمل افراد در یک گروه یا جامعه قرار می‌گیرد و اجراء اجتماعی از آن حمایت می کند. (۱)
۴	فرهنگ بلوچی خرده نظام فرهنگی است زیرا حول «ما»ی بلوچی شکل گرفته (۰/۵) و فرهنگ اسلامی مجموعه‌ی فرهنگی است زیرا حول موضوع اسلام شکل گرفته است. (۰/۵)
۵	افراد با شناخت مشابهت‌ها و یکسانیهای خود و دیگری به احساس "ما" دست می یابند. در ک این مشابهت‌ها و یکسانیها نیز توسط فرهنگ ممکن می شود (۱) توضیح درست با مثال نیز مورد قبول است.
۶	نظام فرهنگی نقشه‌ها و الگوهای عمل را سازمان می دهد و موجب پیوند آنها با هم و وحدت نظام اجتماعی می شود یعنی نظام فرهنگی انسجام بخش نظام اجتماعی و عامل بقای آن است. (۱)
۷	نهادی شدن فرهنگ به معنای تبدیل آن به مجموعه‌ای از نقشه‌ها و هنجارهای است که، اجراء اجتماعی از آن حمایت می کند (۰/۷۵) بسیج عمومی (۰/۲۵) یا هر مثال درست دیگر اعتقاد به بسیج عمومی که تشکیلات بسیج را به صورت مجموعه‌ای از نقشه‌ها مانند بسیجی ساده و فعال با مراتب مختلف در کنار مساجد و ادارات و در نهایت به عنوان یکی از واحدهای وابسته به سپاه پاسداران سازمان داده و نحوه عضویت و ادامه فعالیت آن مشخص شده است. اعتقاد به ایجاد نیروی نظامی معتقد به اسلام و مبنای جمهوری اسلامی سبب سازمان دهی آن شده و مجموعه‌ای از نقشه‌ها و هنجارها را با مراتب مختلف ایجاد کرده و نحوه فعالیت و ... (۱) توجه: توضیح با مثال‌های دیگر هم امکان پذیر است.
۸	در این ایدئولوژی توجه به فرهنگ دینی از آن جهت است که اثر ذهن و فکر ایرانی را در آن بیابد مساجد و اماکن مقدس اسلامی از آن جهت مهم است که معماری ایرانی را نشان دهد در نتیجه مساجد و اماکن مقدس از نظر هواداران این ایدئولوژی، ارزشی همسنگ کاخ شاهان و سلاطین، حمام گنجعلی خان و عمارت عالی قاپو دارد. (۱/۲۵)
۹	سنگ نیشته‌ها، علایم راهنمایی و رانندگی، نشان دادن مشت گره کرده در تظاهرات، چراغانی شهرها در هنگام جشن (انمره)
۱۰	اگر قدرتمندان و حکومتها با استفاده از زور افراد را به شیوه‌های مشخصی از رفتار هدایت می کنند، رسانه‌های جمعی همین کار را با استفاده از نمادها و معانی انجام می دهند. اگر اسلحه و تهدید حکومتها، افراد را با اجراء به سمتی هدایت می کند، رسانه‌های جمعی با استفاده از نمادها و معانی افراد را به میل خود به سمت مورد نظر هدایت می کنند (۱) بخشی از بی تفاوتی ملت‌ها نسبت به جنایاتی که در گوشه و کنار جهان از جمله بوسنی و فلسطین انجام می شود، حاصل عملکرد رسانه‌های جمعی می باشد. همان طور که حساسیت در مورد حقوق بشر، بحران انرژی و محیط زیست هم مرهون عملکرد رسانه‌های جمعی می باشد. (۰/۵)

«ادامه در صفحه‌ی دوم»

با سمه تعالی

رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی تاریخ امتحان : ۱۳۸۴ / ۳ / ۲۱ اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : جامعه شناسی (۲) سال سوم آموزش متوسطه دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸۴
راهنمای تصحیح	
ردیف	ر
۱۱	رسانه های جمعی به دلیل محدودیتها بی که در گزینش و انتقال فرهنگ دارند، از توجه به بخشها متعالی و عمیق و پیچیده فرهنگ بازمانده و بخشها ساده تر فرهنگ را منتقل می کنند. و در نتیجه فرهنگ هر چه بیشتر در جهت حسی شدن میل می کند (۱)
۱۲	در جامعه غیر توده وار، انتقال پیام عمدتاً از طریق گفتار و از فردی به فرد دیگر صورت می گیرد که موجب تعامل بیشتر افراد با هم و تقویت آن می شود. (۱) اما در جامعه توده وار، انتقال پیام عمدتاً از طریق رسانه های جمعی انجام می شود که موجب تعامل کمتر افراد با یکدیگر می گردد و تعامل آن ها تابع پیام رسانه های جمعی است . (۱)
۱۳	کودک چند ماه بعد از تولد، اصواتی را ادا می نماید که مفهوم نیست. بعضی از این اصوات را اطرافیان هم تکرار می کنند و حتی کودک تشویق به ادای مجدد آن می گردد و سعی می شود که این اصوات با الفاظ موجود در زبان بزرگسال نزدیک شود. به تدریج از میان این تلاش کودک و عمل اطرافیان، کلمات و الفاظ و سپس جملاتی شکل می گیرد که در یک زبان معمول است یعنی اصواتی که اطرافیان تکرار نمی کنند و یا کودک را تشویق به تکرار آن نمی کنند، توسط کودک تکرار و به بیان روانشناسی تقویت نمی شود و به تدریج فراموش می گردد. (۱)
۱۴	فرهنگ با درونی شدن در فرد امکان تغییر و رشد می یابد (۵/۰) در حالیکه اگر فرهنگ فقط در قالب نمادها (در کتابها و نوشه ها) بماند، قرنها به همان شکل اولیه باقی می ماند و تغییری نخواهد کرد. اما اگر همین معانی در وجود افراد جای بگیرد و با آن عجین شود، هم فرهنگ خواهد بالید و هم به زندگی افراد سور و نشاط خواهد داد. (۱)
۱۵	در پاسخ به این سؤال باید به دو نکته اشاره نمود: نکته اول: ویژگیهای فردی اشخاص با هم تفاوت دارد. کودکان با ویژگیهای متفاوتی متولد می شوند. فردی که هوش و حافظه ای قوی دارد، در برخورد با هر بخش از فرهنگ معانی را به صورت عمیق تری فرا می گیرد و در درون وی امکان بیشتری برای ترکیب این معانی و برآمدن معانی جدید وجود دارد. فردی که نسبت به محیط خود حساس است امکان گوشه گیری و... برای او بیشتر است. (۱)
۱۶	نکته دوم: ممکن است در جریان درونی شدن فرهنگ، با توجه به محیط خانواده و اجتماعی که در آن زندگی می کنند، بخشها خاصی از فرهنگ برای او درونی شود. مثلاً فردی که در مدرسه دینی تحصیل می کند، اگر در بزرگسالی به دین پشت کند باز هم می توان ریشه های آن معانی را در افکارش دید. در نتیجه ناآوری افراد شکل خاصی می گیرد. (۱) زیرا پیام پیامبران، ابداع معانی در خارج از چارچوب مشخص شده نظام فرهنگی بوده و در تعارض با معانی اصلی فرهنگی جامعه آنها بود. (۰/۷۵)

نظر همکاران گرامی در تصحیح اوراق صائب است.